

Statut ochrany

Statut ochrany rysa ostrovida v Česku v minulosti

Ničení biotopů a intenzivní pronásledování velkých šelem bylo hlavním důvodem výrazné redukce až plného vymizení velkých šelem z českých zemí. Velmi intenzivně byli rysy a další velké šelmy pronásledovány v tereziánských a josefínských dobách, kdy začalo platit nařízení o „hubení velkých šelem myslivci i poddanými“. Patent císaře Josefa II. z roku 1786 pak umožnil hubení velkých šelem komukoliv a podobné ustanovení obsahoval zemský myslivecký zákon pro Čechy (1866), Moravu (1912) a Slezsko (1903) (Hell & Sládek, 1974). Není proto divu, že na většině českého území byl rys vyhuben již v průběhu 17. a 18. století, nejdéle se díky návaznosti na karpatské populace rysy vyskytovali ve východní části Moravy a Slezska, poslední zástřeby jsou známy z počátku 20. století z Beskyd. Když se rysy o 30 let později vrátili, byli pytláčeni a později i legálně loveni, což vyústilo v jejich opětovné vyhubení na počátku 70. let. (Hošek, 1974; Kunc, 1996). Po opětovném zákazu lovu se populace obnovila rekolonizací z Karpat (Kunc, 1996).

Obě periody obnovy populace na Moravě souvisely s částečnou ochranou rysa na Slovensku v letech 1936–1955 a po roce 1975 a s rozšiřujícím se areálem výskytu v následujících desetiletích (Hell & Slamečka, 1996).

Současný statut ochrany rysa ostrovida v Česku

V rámci Evropské unie je rys ostrovid chráněn takzvanou Směrnicí o stanovištích č. 92/43/EEC (Přílohy II a IV), druh je součástí Bernské úmluvy (příloha II) a na území ČR je předmětem ochrany v evropsky významné lokalitě Beskydy, Šumava, Blanský les a Boletice. Slovensko vymezilo celkem [85 lokalit \(území evropského významu\)](#), kde je rys předmětem ochrany.

Podle české legislativy jde o zvláště chráněný, silně ohrožený druh (zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, vyhláška č. 395/1992 Sb.), u něhož prokázané škody na domácích zvířatech nebo včelstvech hradí stát (zákon č. 115/2000 Sb.). V myslivecké legislativě (zákon č. 449/2001 Sb.) je veden jako druh zvěře, který nelze lovit.

Na Slovensku je rys od roku 1999 (MŽP), resp. 2001 (Min. Polnohospodárstva) celoročně chráněný. V současné době jeho ochrana vyplývá ze zákona č. 543/2002 Zb. o ochrane prírody a krajiny a dle prováděcí vyhlášky č. 24/2003 Zb. jde o chráněného živočicha evropského významu. Společenská hodnota rysa je 2.655,51€.